

การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่ม
ในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส*

ปจารีย์ หนูบุญคง**
ประไพพรรณ พิงฉิม***

รับบทความ: 26 พฤศจิกายน 2567

แก้ไขบทความ: 30 มกราคม 2568

ตอบรับ: 3 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากช่องยูทูป “โหนกระแส [Hone-Krasae] official” ครั้งที่ผู้ให้สัมภาษณ์สามกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 มีจำนวนทั้งหมด 12 ตอน รวมความยาว 13 ชั่วโมง 54 นาที 44 วินาที

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแสมี 13 กลวิธี ได้แก่ 1) การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ 2) การถามย้ำ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการ “โหนกระแส” ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อีเมล: pajareenoobunkong@gmail.com)

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อีเมล: prapripop@hotmail.com)

3) การถามด้วยคำถามเปิด 4) การถามด้วยการซ้ำคำถาม 5) การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก 6) การถามชี้้นำคำตอบ 7) การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ 8) การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ 9) การเปลี่ยนคำถาม 10) การถามเพื่อให้บอกความต้องการ 11) การถามมุมมองความคิด 12) การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม 13) การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ ซึ่งแต่ละกลวิธีทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของรายการ

เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบ พบว่ากลวิธีคำถามทั้ง 13 กลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสามกลุ่ม มีทั้งกลวิธีที่ปรากฏในการถามบุคคลสามกลุ่ม กลวิธีที่ปรากฏในการถามบุคคลสองกลุ่ม และกลวิธีที่ปรากฏในการถามบุคคลเฉพาะกลุ่มเดียว ซึ่งมีความถี่ในการปรากฏที่ต่างกัน โดยสัมพันธ์กับบทบาทของผู้ให้สัมภาษณ์ที่แตกต่างกัน และการคาดหวังคำตอบจากบุคคลทั้งสามกลุ่มที่ต่างกันของผู้สัมภาษณ์

คำสำคัญ: กลวิธีคำถาม, ปริจเฉทการสัมภาษณ์, รายการโทรทัศน์

A Comparative Study of Questioning Strategies Used with Three
Groups of People in the Interview Discourse of
“Hone-Krasae” Television Program*

Pajaree Noobunkong**

Prapaipan Phingchim***

Received: November 26, 2024

Revised: January 30, 2025

Accepted: March 3, 2025

Abstract

This article aims to compare the questioning strategies used with three groups of people in the interview discourse of “Hone-Krasae” television program. The researcher collected data from the YouTube channel “Hone-Krasae [Hone-Krasae] official” from interviews in episodes where all three groups of interviewees were present: the perpetrators, the

* This article is a part of the first author’s master thesis titled *A comparative study of linguistic strategies used with three groups of people in the interview discourse of “Hone-Krasae” television program*, Department of Thai, Faculty of Art, Chulalongkorn University.

** Master’s student, Department of Thai, Faculty of Art, Chulalongkorn University. (E-mail: pajareenoobunkong@gmail.com)

*** Assistant Professor, Department of Thai, Faculty of Art, Chulalongkorn University. (E-mail: prapripop@hotmail.com)

victims, and third-party individuals. The data was gathered from January to August 2023, covering a total of 12 episodes with a combined duration of 13 hours, 54 minutes, and 44 seconds.

The study finds that there are 13 questioning strategies used with the three groups of individuals in the interviews on the “Hon-Krasae” program. These strategies include: 1) Asking to confirm or deny 2) Repeating the question 3) Asking open-ended questions 4) Asking by repeating the question 5) Asking to express feelings 6) Asking leading questions 7) Asking with brief phrasing 8) Asking by restating the interviewee’s answer 9) Changing the question 10) Asking to express needs 11) Asking for perspectives or opinions 12) Asking to provide additional details and 13) Asking with hypothetical scenarios. Each of these strategies helped achieve the communication objectives of the program.

When considered from a comparative perspective, it was found that the 14 questioning strategies used in the interviews with the three groups of individuals include strategies that appeared in the interviews with all three groups, strategies that appeared in the interviews with two groups, and strategies that appeared in the interviews with only one group. These strategies were used with varying frequencies, which corresponded to the different roles of the interviewees and the varying expectations of the interviewer regarding the responses from each of the three groups.

Keywords: questioning strategies, interview discourse, Hone-Krasae television program

บทนำ

รายการโหนกระแส เป็นรายการสัมภาษณ์ที่มีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่เป็นกระแสในสังคม ซึ่งในที่นี้หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่กำลังตกเป็นข่าวหรือตกเป็นประเด็นในสังคมและมีการพูดถึงกันในวงกว้าง รวมถึงบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนและต้องการความช่วยเหลือในประเด็นต่าง ๆ มานั่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์มักเป็นบุคคลสองฝ่ายที่มีความขัดแย้งกัน คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่หากพิจารณาตามข่าวที่เกิดขึ้นแล้วพบว่าเป็น**ผู้ก่อเหตุ** และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็น**ผู้เสียหาย** นอกจากสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์แล้ว ยังมีการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็น**บุคคลที่สาม** คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์โดยตรง แต่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ รวมถึงบุคคลที่เป็นพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยเช่นกัน

ผู้วิจัยเห็นว่ารายการโหนกระแสที่มีผู้สัมภาษณ์ คือ หม่อม გრეცია กำเนิดพลอย เป็นรายการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้ภาษาที่มี “ลูกล่อลูกชน” หรือมีชั้นเชิงในการหลอกล่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวมีความน่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครั้งที่มีการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม โดยในรายการโหนกระแสจะมีการสัมภาษณ์บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่พูดถึงในรายการในมุมมองที่แตกต่างกัน คือ มีการสัมภาษณ์เจ้าของเรื่องหรือประเด็นที่เป็นฝ่ายผู้ก่อเหตุ มีการสัมภาษณ์เจ้าของเรื่องหรือประเด็นที่เป็นฝ่ายผู้เสียหาย และมีการสัมภาษณ์บุคคลที่สามที่ไม่ได้เป็นเจ้าของเรื่องหรือประเด็นแต่นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์นั้น โดยบุคคลที่สามจะช่วยให้ข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งอาจจะเป็นการให้ข้อมูลในเชิงกฎหมายหรือในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะตอนที่มีผู้ให้สัมภาษณ์สามกลุ่ม ได้แก่ เจ้าของเรื่องที่ เป็นผู้ก่อเหตุ เจ้าของเรื่องที่เป็นผู้เสียหาย และมีบุคคลที่สามที่ไม่ใช่เจ้าของเรื่องแต่เป็น นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ รวมถึงพยานผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือ เหตุการณ์นั้นร่วมอยู่ในเหตุการณ์การสื่อสารเดียวกันหรืออยู่ในการสัมภาษณ์ตอน เดียวกัน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มใน บริณเขตการสัมภาษณ์รายการโทรทัศน์กระแส ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม โดยได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถามใน บริณเขตการสัมภาษณ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ที่ผ่านมาสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะแรก คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการถามในรายการโทรทัศน์ที่ศึกษารายการ โทรทัศน์มากกว่า 1 รายการ ตัวอย่างงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการถามใน บริณเขตการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์สองประเภท* ของประไพพรรณ พิงฉิม (2542)

ลักษณะที่สอง คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการถามในรายการโทรทัศน์ที่ศึกษารายการ โทรทัศน์ 1 รายการ ตัวอย่างงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัย *กลวิธีการถามในบริณเขต การสัมภาษณ์รายการ “ถึงลูกถึงคน”* ของกมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวิน (2549) และงานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิชัย มลิณทจินดา ในรายการ “วุฒิดี เกิดมาคุย”* ของสุเพ็ญศิริ มีพวง และรุจิรา เสงี่ยมตร (2562)

ลักษณะที่สาม คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการถามในรายการวิทยุที่ศึกษารายการ วิทยุ 1 รายการ ตัวอย่างงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการถามในบริณเขต การสัมภาษณ์รายการวิทยุคลับฟรายเดย์* ของแพรวตา ศรีชะโคตร (2563)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่ามีการศึกษาทางภาษาที่ใช้กลุ่มข้อมูล คือ รายการโทรทัศน์ ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *การกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย: กรณีศึกษารายการ “โทรทัศน์”* ของโสภิตา โอชาพันธ์ (2565) โดยงานวิจัยดังกล่าวจะใช้กลุ่มข้อมูลจาก รายการโทรทัศน์ เพื่อศึกษาการกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย ซึ่งเป็นการศึกษา

ตามแนวสนทนาวิเคราะห์ (conversation analysis) และงานวิจัยเรื่อง *ศึกษากลวิธีการถามในปริศนาการสัมภาษณ์ ของกรรชัย กำเนิดพลอย ในรายการทอล์กโชว์ “โหนกระแส” ของประภาสสิริ ปักอินทรีย์ และกนกกาญจน์ วรสีหะ (2565)* โดยงานวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการถามในปริศนาการสัมภาษณ์ของกรรชัย กำเนิดพลอย ในรายการทอล์กโชว์ “โหนกระแส” ด้วยการนำเสนอภาพรวมของรายการ โหนกระแสว่าพบกลวิธีการถามและกลวิธีเสริมการถามแบบใดบ้าง โดยมีได้แยกเปรียบเทียบผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละฝ่าย

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาข้อมูลโดยเน้นไปที่องค์ประกอบของผู้สื่อสารที่ต่างกลุ่มกัน คือ เจ้าของเรื่องที่เป็นฝ่ายผู้ก่อเหตุ เจ้าของเรื่องที่เป็นฝ่ายผู้เสียหาย และบุคคลที่สามที่ไม่ใช่เจ้าของเรื่อง แต่เป็นนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ รวมถึงพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์นั้น ย่อมจะทำให้เห็นลักษณะของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการถามที่แตกต่างกันของบุคคลแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริศนาการสัมภาษณ์รายการ “โหนกระแส” ว่าผู้สัมภาษณ์มีวิธีการเลือกใช้ถ้อยคำในการถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งสามกลุ่มเหมือนหรือต่างกันอย่างไร ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำของผู้สัมภาษณ์ในการถามคำถามบุคคลแต่ละกลุ่มนั้นส่งผลให้การดำเนินรายการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบละเอียดและชัดเจน เพื่อให้ผู้ชมได้รับความเข้าใจของเหตุการณ์ รวมถึงการหาข้อยุติในเรื่องความขัดแย้งของบุคคลสองกลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ในปริศนาการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในบทความนี้ประกอบด้วย
 - 1.1 ปริเฉทวิเคราะห์
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับวัจนกรรมการถามและคู่ถ้อยวัจนกรรมการถาม-ตอบ
 - 1.3 ทบทวนงานวิจัยทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการถามในรายการทางโทรทัศน์
 - 1.4 ทบทวนงานวิจัยทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับรายการโหนกระแส
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทสนทนาในรายการโหนกระแสผ่านช่องทางยูทูป ชื่อว่า “โหนกระแส [Hone-Krasae] official” โดยเก็บข้อมูลเฉพาะตอนที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ครบสามกลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม นับตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 มีจำนวนทั้งหมด 12 ตอน รวมความยาวทั้งหมด 13 ชั่วโมง 54 นาที 44 วินาที ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลบทสนทนาในรายการโหนกระแส

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วันออกอากาศ (วัน เดือน ปี)	ความยาว (นาที)
1	ตบ จ่าย จบ! หญิงท้อง 4 เดือน โดนรุมตบข้อหาหมั้นไส้ที่เคยคบฟัวกู	6 มี.ค. 66	55:41
2	เรื่องเยอะก็ตบเซ! นายจ้างยืมบัตร ไปเปิดเบอร์โทรศัพท์แล้วไม่ยอมจ่าย พอทวงกลับถูกรุมกระที่บ	9 มี.ค. 66	58:17
3	ยัย! ลุงวัย 60 โดนกระที่บ เรื่องเปิด ประตูรถโดนคู่กรณี ได้ถูกลุงต๋อยก่อน	20 มี.ค. 66	65:08
4	ฤทธิ์มีดีได้! สาวใหญ่ควงมิดไล่คน ในหมู่บ้าน เหตุเคลียร์ปัญหาไม่ลงตัว	29 มี.ค. 66	62:16

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วันออกอากาศ (วัน เดือน ปี)	ความยาว (นาที)
5	หนีตาย! สาวถูกอดีตแฟนกักขังทุบตี กราบเท้าร้องขอชีวิต	17 เม.ย. 66	66:57
6	เพื่อนบ้านยึดถนนหมู่บ้าน สร้างโรงรถ	6 มิ.ย. 66	67:51
7	หมอดูตาเพชรอ้างสนิทคนดังให้บูชา ของขลัง แห่ฮ้อยเงินนับล้านบาท	8 มิ.ย. 66	85:10
8	ผมคือ “จ่ากบ อีบบ๊” หนุ่มหลอกหญิง เป็นทหารจذبเหียนสมรส แล้วชิงสอยหญิงอื่น	22 มิ.ย. 66	69:47
9	ศึกเด็กเอน ตบกันสนั่นทุ่ง!!! ทั้งเรื่องขู่สาว บิดเงินรับงาน	21 ก.ค 66	65:33
10	เถื่อน! ขับรถกระบะไล่ชนวัยรุ่นนั ตาย 1 เจ็บ 2 แต่เอาเด็ก 13 มาเป็นแพะรับผิด	9 ส.ค. 66	68:23
11	...เจ้าบ่าวซอก! แต่งงาน 3 วัน เจ้าสาวบอกเลิกเพราะหมดรัก	28 ส.ค. 66	76:29
12	มะเร็งทิพย์ก็มา! หนุ่มคนรักทุ่มเงินรักษาแฟนสาว หลายล้านสุดท้ายโป๊ะแตก	30 ส.ค. 66	93:12

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคล
สามกลุ่มในปริเฉทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส เพื่อให้เห็นถึงวิธีการเลือกใช้ภาษา

ในการถามคำถามบุคคลสามกลุ่มที่มีทั้งเหมือนและต่างกัน จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาความถี่ของกลวิธีการถามที่ปรากฏในการถามบุคคลทั้งสามกลุ่ม

4. เรียบเรียงผลการวิเคราะห์และรายงานผลการวิจัย
5. สรุปและอภิปรายผล

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้ก่อเหตุ** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าของเรื่องหรือประเด็นที่มีสถานะคือเป็นฝ่ายที่กระทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหายหรือความเดือดร้อน
2. **ผู้เสียหาย** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าของเรื่องหรือประเด็นที่มีสถานะคือเป็นฝ่ายที่ถูกผู้ก่อเหตุกระทำจนเกิดความเสียหายหรือเดือดร้อน
3. **บุคคลที่สาม** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์โดยตรง แต่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ รวมถึงบุคคลที่เป็นพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ปริจเฉทวิเคราะห์ (discourse analysis)

ฮาลิเดย์และฮาซาน (Halliday & Hasan, 1976, p. 10) กล่าวถึงปริจเฉทไว้ว่า โครงสร้างปริจเฉท หมายถึง โครงสร้างของหน่วยภาษาหรือรูปภาษาที่อยู่ในระดับสูงกว่าประโยค ยกตัวอย่างเช่น ย่อหน้าหรือหน่วยที่ใหญ่กว่านั้น เช่น บทในหนังสือ (episode) หรือหัวข้อเรื่อง (topic unit)

สตับส์ (Stubbs, 1983 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 2) นิยามความหมายของคำว่าปริจเฉทตามแนวโครงสร้างนิยมไว้ว่า Discourse is: “Language

above the sentence or above the clause” กล่าวคือ ปริจเฉท คือ ภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยคหรืออนุพยางค์

ชิฟฟรีน (Schiffrin, 1987, pp. 6-7) กล่าวถึงคุณสมบัติ (properties) ของ ปริจเฉทไว้ 3 ประการ คือ ประการแรก ปริจเฉทเป็นรูปสร้าง (discourse forms structures) สื่อความหมาย (conveys meanings) และมีเจตนาในการสื่อสาร (accomplishes actions) โดยคุณสมบัติสองประการแรกของปริจเฉท คือ เป็นหน่วยที่ขยายออกมาจากหน่วยย่อย หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นปริจเฉทที่เกิดจากการเรียงลำดับของหน่วยย่อย เช่น ประโยค (sentence) ประพจน์ (proposition) และถ้อยคำ (utterance) ส่วนคุณสมบัติที่สาม คือ เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) ซึ่งเป็นปริจเฉทตามแนวคิดหน้าที่นิยม

พัลทริดจ์ (Paltridge, 2006, p. 2) กล่าวถึงการศึกษาปริจเฉทวิเคราะห์ว่า การศึกษาปริจเฉทวิเคราะห์เน้นความรู้เกี่ยวกับภาษาในระดับสูงกว่าคำ (word) อนุประโยค (clause) วลี (phrase) และประโยค (sentence) ที่จำเป็นสำหรับการสื่อสาร เพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุเจตนาบางประการ โดยศึกษาจากรูปแบบของภาษาในข้อความและพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาปริจเฉทวิเคราะห์ยังคำนึงถึงรูปแบบการใช้ภาษาที่นำเสนอมุมมองที่แตกต่างของโลกและความเข้าใจที่แตกต่างกัน โดยศึกษาว่าวิธีการใช้ภาษาเป็นอย่างไร คือ อิทธิพลจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมเหตุการณ์ ตลอดจนผลกระทบของภาษาที่มีต่อสังคมและความสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงมุมมองของโลก (views of the world) และอัตลักษณ์ (identities) ว่าถูกสร้างขึ้นโดยปริจเฉท การวิเคราะห์นี้จะศึกษาทั้งการพูดและการเขียน

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556, น. 2) กล่าวว่า นิยามของปริจเฉทสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ **นิยามตามแนวโครงสร้างนิยม** กล่าวว่าปริจเฉทหมายถึงหน่วยภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยค และ**นิยามตามแนวหน้าที่นิยม** กล่าวว่าปริจเฉทหมายถึงภาษาในบริบทการใช้ โดยณัฐพร พานโพธิ์ทอง (น. 5) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “นักปริจเฉท

วิเคราะห์ตามแนวทางที่นิยมเน้นว่า ปริจเฉทมิได้เป็นเพียงรูปภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยค แต่คือกระบวนการหรือวิธีที่ผู้พูดหรือผู้เขียนใช้รูปภาษาสื่อความหมายเพื่อให้บรรลุเจตนาบางประการ” ทั้งนี้ ปริจเฉทวิเคราะห์ตามแนวทางที่นิยมจะเป็นส่วนที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “discourse” ผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษา discourse ในหลากหลายมิติทั้งในมิติของภาษา หรือที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในงานวิจัยนี้เรียกว่า ปริจเฉท โดยกล่าวว่า discourse หรือปริจเฉท คือหน่วยภาษาที่สูงกว่าประโยค (มุมมองโครงสร้างนิยม) หรือคือภาษาในบริบทการใช้ (มุมมองหน้าที่นิยม) และในอีกมิติหนึ่งคือมิติทางสังคมและวิถีปฏิบัติทางสังคม หรือที่เรียกว่า วาทกรรม ซึ่งก็คือวิถีปฏิบัติทางสังคมที่ประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ตัวบท (ข้อเขียนและคำพูด) เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม

บทความนี้จะศึกษา “ปริจเฉท” โดยมีความหมายว่า หน่วยภาษาที่อยู่ในระดับสูงกว่าประโยค โดยองค์ประกอบของปริจเฉทต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน รวมถึงใช้สื่อสารในสถานการณ์ทางสังคมที่มีบริบทแบบต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการศึกษาตามแนวทางที่นิยม

จากแนวคิดดังกล่าวในข้างต้น สรุปได้ว่า ปริจเฉทเป็นหน่วยภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลในสังคมซึ่งนำไปสู่การตีความ และการบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ส่วนในเรื่องรูปแบบของปริจเฉท อาจแบ่งปริจเฉทได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ ปริจเฉทการเขียนและปริจเฉทการพูด โดยข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาจะเป็นการพูดแบบสนทนา เนื่องจากผู้วิจัยสนใจศึกษาการสัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ ซึ่งจะมีรูปแบบเป็นการสนทนาระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ หรือที่เรียกกันว่า ปริจเฉทการสัมภาษณ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับวัจนกรรมการถามและคู่ถ้อยวัจนกรรมการถาม-ตอบ

2.1 วัจนกรรมการถาม

เซิร์ล (Searle อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 27) เสนอว่ามีเงื่อนไข 4 ข้อที่ใช้จำแนกหรือตัดสินประเภทของวัจนกรรม เรียกว่า เงื่อนไขวัจนกรรม (felicity condition) โดยเงื่อนไขวัจนกรรมทั้ง 4 ข้อ ได้แก่ (1) เงื่อนไขเนื้อความ (propositional condition) (2) เงื่อนไขเบื้องต้น (preparatory precondition) (3) เงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) และ (4) เงื่อนไขจำเป็น (essential condition)

ประไพพรรณ พึ่งฉิม (2542, น. 11-12) ได้กล่าวถึงเงื่อนไข 4 ข้อของวัจนกรรมการถามไว้ว่าจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เงื่อนไขเนื้อความ - เนื้อความที่แสดงว่าผู้พูดต้องการข้อมูลบางอย่าง
- (2) เงื่อนไขเบื้องต้น - (1) ผู้พูดไม่ทราบคำตอบ หรือไม่แน่ใจคำตอบ
(2) เป็นที่ทราบกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังว่า ผู้พูดจะไม่ให้ข้อมูลถ้าผู้ฟังไม่ถาม
- (3) เงื่อนไขความจริงใจ - ผู้พูดต้องการข้อมูลในเรื่องที่ถาม
- (4) เงื่อนไขจำเป็น - ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ถามตรงกันอยู่บ้าง
การถามนั้นทำให้ข้อมูลแจ่มชัดขึ้น

จะเห็นว่าวัจนกรรมการถามเป็นวัจนกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ จะต้องมีความเงื่อนไขเนื้อความ คือ เนื้อความที่แสดงว่าผู้พูดต้องการข้อมูลบางอย่าง มีความเงื่อนไขเบื้องต้น คือ ผู้พูดไม่ทราบคำตอบหรือไม่แน่ใจคำตอบ และเป็นที่ยอมรับกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังว่า ผู้พูดจะไม่ให้ข้อมูลถ้าผู้ฟังไม่ถาม มีความเงื่อนไขความจริงใจ คือ ผู้พูดต้องการข้อมูลในเรื่องที่ถามและมีความเงื่อนไขจำเป็น คือ ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ถามตรงกันอยู่บ้างและการถามนั้นทำให้ข้อมูลแจ่มชัดขึ้น ซึ่งเงื่อนไขทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมานี้ทำให้วัจนกรรม

การถามแตกต่างจากวัจนกรรมอื่น ๆ เช่น วัจนกรรมการขอร้อง วัจนกรรมการขอโทษ เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการถามในปริเฉทการสัมภาษณ์รายการ “โหนกระแส” โดยพิจารณาถ้อยคำที่เป็นการถามตามเงื่อนไขวัจนกรรมข้างต้น

2.2 คู่ถ้อยวัจนกรรมถาม-ตอบ

นริศรา หาสนาม (2558, น. 16) กล่าวว่าไว้ว่าคู่ถ้อยคำ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ผลัดแรก (first pair part) และผลัดที่สอง (second pair part) โดยผลัดแรกเป็นถ้อยคำของผู้พูดที่เกิดขึ้นก่อนในคู่ถ้อยคำ ส่วนผลัดที่สองเป็นถ้อยคำของผู้พูดคนต่อมาที่เกิดขึ้นหลังผลัดแรก

เชกโลฟฟ์และแซคส์ (Schegloff & Sacks, 1973 อ้างถึงใน นริศรา หาสนาม (2558, น. 16) ได้กำหนดลักษณะของถ้อยคำออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

- (1) ผลัดลำดับใกล้เคียงกัน
- (2) ผู้พูดเป็นคนละคนกันในแต่ละผลัด
- (3) ลำดับผลัดแรกก่อน และตามด้วยผลัดที่สองตามลำดับ
- (4) คู่ถ้อยมีลักษณะเป็นวัจนกรรมคู่กัน เช่น ถาม-ตอบ

ในแต่ละผลัดจะมีผู้พูดคนเดียวเท่านั้น ผู้ร่วมสนทนาคคนอื่นจะมีสิทธิพูดก็ต่อเมื่อผู้พูดที่กำลังพูดอยู่ส่งผลัดให้ผู้ร่วมสนทนาเมื่อถึงจุดเปลี่ยนผลัด (transition relevance place: TRP) ซึ่งจุดเปลี่ยนผลัดจะเป็นจุดการเปลี่ยนตัวผู้สนทนา โดยเปลี่ยนจากผู้พูดในผลัดเดิมเป็นผู้พูดในผลัดถัดไป และผู้พูดในผลัดถัดไปอาจจะเป็นผู้พูดคนเดิมหรือผู้ร่วมสนทนาคคนอื่นก็ได้

จะเห็นว่าคู่ถ้อยเป็นสิ่งที่กำหนดผลัดในการสนทนา เนื่องจากถ้อยคำของผู้พูดคนแรกเป็นสิ่งที่กำหนดถ้อยคำของผู้พูดคนถัดไป ซึ่งคู่ถ้อยที่สัมพันธ์กันมีหลากหลายแบบ เช่น การทักทาย-การทักทายตอบ การเรียก-การตอบรับ การกล่าวลา-การกล่าวลาตอบ และส่วนที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา คือ การถาม-การตอบ เนื่องจากคู่ถ้อยคำหรือคู่ถ้อยวัจนกรรมถาม-ตอบ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนา

และในข้อมูลที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาจะเป็นการสัมภาษณ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์ทำหน้าที่เป็นผู้ถาม และผู้ให้สัมภาษณ์ทำหน้าที่เป็นผู้ตอบ ซึ่งจะมีลักษณะเป็นคู่ถ้อยวัจนกรรมถาม-ตอบ

3. ทบทวนงานวิจัยทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการถามในรายการทางโทรทัศน์

ในส่วนของการถามในรายการทางโทรทัศน์เป็นประเด็นหนึ่งที่นักปริจเฉทวิเคราะห์หาคำตอบ จากการศึกษาจากการทบทวนงานวิจัยเบื้องต้น พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการถามในรายการทางโทรทัศน์หลากหลายเรื่อง โดยผู้วิจัยจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะแรก คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการถามในรายการโทรทัศน์ที่ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามในการสัมภาษณ์จากรายการโทรทัศน์มากกว่า 1 รายการ ตัวอย่างงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์สองประเภท* ของประไพพรรณ พิงฉิม (2542) ผลการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถามพบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีหลายอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ จากการศึกษาเรื่องรูปประโยคที่ใช้ถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์สองประเภทพบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้รูปประโยค 2 ชนิด ได้แก่ ประโยคคำถามและประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ ส่วนกลวิธีการถามที่ใช้ในปริจเฉทการสัมภาษณ์มี 8 กลวิธี ได้แก่ 1) การถามในลักษณะสรุปคำตอบ 2) การชี้นำคำตอบ 3) การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง 4) การเปลี่ยนคำถาม 5) การซ้ำคำถาม 6) การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อยั่ว 7) การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติ 8) การตั้งคำถามแย้ง นอกจากนี้ เพื่อให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้สัมภาษณ์ยังใช้กลวิธีเสริมการถามอีก 5 กลวิธี ได้แก่ 1) การเสริมคำตอบ 2) การทวนคำตอบ 3) การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ 4) การหยอกเย้า 5) การดัดบท เมื่อศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ผู้สัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ที่เน้นวัตถุประสงค์ต่างกัน สองประเภทใช้กลวิธีการถามและกลวิธีเสริมการถามแตกต่างกัน โดยความแตกต่างของการเลือกใช้กลวิธีนี้อธิบายได้ด้วยเรื่องบริบทของการสัมภาษณ์

ลักษณะที่สอง คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการถามในรายการโทรทัศน์ที่ศึกษารายการโทรทัศน์เพียงรายการเดียว ตัวอย่างงานวิจัยได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการถามในปริญญานิพนธ์การสัมภาษณ์รายการ “ถึงลูกถึงคน”* ของกมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวัน (2549) ผลการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถามพบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามที่หลากหลายเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์สนองประเด็นการถาม กลวิธีการถามทั้งหมดที่พบมี 10 กลวิธี ได้แก่ 1) การถามในลักษณะยั่วอารมณ์ 2) การถามแย้ง 3) การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง 4) การเปลี่ยนคำถาม 5) การถามแบบขึ้นนำคำตอบ 6) การถามโดยใช้รูปประโยคขอเรื่อง 7) การถามในลักษณะสรุปประเด็น 8) การถามย้ำ 9) การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ 10) การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติ ส่วนผลการศึกษาเรื่องกลวิธีทางภาษาอื่น ๆ พบว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีทางภาษาอื่น ๆ หลายกลวิธีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายการ กลวิธีทางภาษาอื่น ๆ ที่พบมี 10 กลวิธี ได้แก่ 1) การใช้สำนวนและความเปรียบ 2) การกล่าวแย้ง 3) การตัดบท 4) การทวนคำตอบ 5) การแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกร่วมต่อเรื่องที่สัมภาษณ์ 6) การใช้กลวิธีความสุภาพเพื่อสร้างความสนิทสนม 7) การให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนร่วมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ 8) การแทรกหรือเสริมคำตอบ 9) การสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ 10) การหยอกเย้าหรือการกล่าวตลก

งานวิจัยเรื่อง *กลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิชัย มลิณทจินดา ในรายการ “วุฒิดีเกิดมาคุย”* ของสุเพ็ญศิริ มีพุง และรุจิรา เล่งเนตร (2562) ผลการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถามพบว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามที่หลากหลายเพื่อที่จะได้มาซึ่งคำตอบ กลวิธีการถามทั้งหมดที่พบมี 4 วิธี ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การขึ้นนำคำตอบ การเปลี่ยนคำแสดงคำถาม และการซ้ำคำถาม จากผลการวิจัยที่ปรากฏเป็นที่ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า กลวิธีการถามที่ผู้สัมภาษณ์เลือกใช้ไม่ปรากฏการถามในลักษณะการถามแย้ง การถามแบบยั่วหรือรุกเร้าเอาคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์

จะเห็นว่างานวิจัยดังกล่าวมีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถาม โดยใช้กลุ่มข้อมูลแตกต่างกัน มีทั้งที่ศึกษาข้อมูลจากรายการโทรทัศน์เพียงรายการเดียว และศึกษาข้อมูลจากรายการโทรทัศน์มากกว่า 1 รายการ

4. งานวิจัยทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับรายการโหนกระแส

ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาทางภาษาที่ใช้กลุ่มข้อมูลของรายการโหนกระแส ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง *การกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย: กรณีศึกษารายการ “โหนกระแส”* ของโสภิตา โอชาพันธ์ (2565) โดยงานวิจัยดังกล่าวจะใช้กลุ่มข้อมูลจากรายการโหนกระแส เพื่อศึกษาการกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย ซึ่งเป็นการศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์ (conversation analysis)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถาม โดยใช้กลุ่มข้อมูลของรายการโหนกระแส คือ งานวิจัยเรื่อง *ศึกษากลวิธีการถามในบริบทการสัมภาษณ์ ของกรรชัย กำเนิดพลอย ในรายการทอล์กโชว์ “โหนกระแส”* ของประภาสิริ ปักอินทรีย์ และกนกกาญจน์ วรสีหะ (2565) โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการถามในบริบทการสัมภาษณ์ ของกรรชัย กำเนิดพลอยในรายการทอล์กโชว์ “โหนกระแส” โดยเก็บข้อมูลจากเทปบันทึกรายการโหนกระแสรายหลัง จากยูทูบ (YouTube) ช่องโหนกระแส (Hone-Krasae) Official ที่ออกอากาศระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 และคัดเลือกเฉพาะเทปที่มีจำนวนการเข้าชม 1 ล้านครั้งขึ้นไปจำนวน 14 ตอน ในส่วนการนำเสนอผลการวิจัย งานวิจัยนี้จะนำเสนอว่าพบกลวิธีการถามและกลวิธีเสริมการถามแบบใดบ้าง เช่น กลวิธีการถาม พบการถามย้ำ การตั้งคำถามต่อเนื่อง การถามขึ้นนำคำตอบ เป็นต้น และกลวิธีเสริมการถาม พบการหยอกเย้าหรือกล่าวติดตลก การตัดบท การทวนคำตอบ เป็นต้น

จะเห็นว่างานวิจัยดังกล่าวมีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการถามในบริบทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส อย่างไรก็ตาม หากมองไปที่วัตถุประสงค์และการเก็บข้อมูลจะพบว่างานของผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่าง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษากลวิธีการถามโดยการเปรียบเทียบผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการถามผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละกลุ่ม โดยผู้วิจัยมองว่าผู้ร่วมเหตุการณ์หรือคนที่มีส่วนร่วมในการให้สัมภาษณ์แต่ละคนที่มีบทบาทต่างกันหรือมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จากมุมที่ต่างกันนั้น ย่อมทำให้

กลวิธีที่ใช้ในการสัมภาษณ์แตกต่างกัน ส่วนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะเลือกเก็บข้อมูลโดยกำหนดขอบเขตไว้ว่า จะต้องมียุคประกอบของผู้สื่อสารซึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ครบสามกลุ่ม คือ มีทั้งเจ้าของเรื่องที่เป็นผู้ก่อเหตุ เจ้าของเรื่องเป็นผู้เสียหาย และบุคคลที่สามที่ไม่ใช่เจ้าของเรื่อง แต่เป็นนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์นั้นร่วมอยู่ในเหตุการณ์การสื่อสารเดียวกันหรืออยู่ในการสัมภาษณ์ตอนเดียวกัน

ผลการวิจัย

กลวิธีการถาม หมายถึง วิธีการเลือกใช้ถ้อยคำในการถามคำถามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ก่อเหตุ และบุคคลที่สาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการถามคำถาม คือ เพื่อต้องการคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามในการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มมีทั้งหมด 14 กลวิธี ได้แก่ 1) การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ 2) การถามย้ำ 3) การถามด้วยคำถามเปิด 4) การถามด้วยการซ้ำคำถาม 5) การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก 6) การถามชี้้นำคำตอบ 7) การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ 8) การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ 9) การเปลี่ยนคำถาม 10) การถามเพื่อให้บอกความต้องการ 11) การถามมุมมองความคิด 12) การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม 13) การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ โดยกลวิธีเหล่านี้มีทั้งที่พบในบุคคลทั้งสามกลุ่ม พบในบุคคลสองกลุ่ม และพบในบุคคลกลุ่มเดียว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีที่พบในบุคคลทั้งสามกลุ่ม

1) การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ

การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ใช้ถ้อยคำในการถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยการถามที่ใช้คำลงท้ายแสดงการถามแบบตอบรับปฏิเสธที่ไม่มีมูลบท กล่าวคือไม่มีการขึ้นนำคำตอบ ซึ่งจะเป็นคำถามที่มีทางเลือกให้ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกตอบ 2 แบบ คือ ตอบรับหรือปฏิเสธ คำถามที่ผู้สัมภาษณ์ถามมักลงท้ายประโยคด้วยคำว่า “หรือเปล่า” “ไหม” เพื่อบ่งบอกถึงการถามคำถามที่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกตอบว่าจะตอบรับหรือปฏิเสธ

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์ : ใคร ใครเป็นคนบอก?

ก่อเหตุคนที่ 2 : เพื่อนเป็นคนบอก

ผู้สัมภาษณ์ : เพื่อน

ก่อเหตุคนที่ 2 : ใช่

ผู้สัมภาษณ์ : โก๋หรือเปล่า ?

ก่อเหตุคนที่ 2 : ใช่ค่ะ

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ โดยใช้ถ้อยคำว่า “โก๋หรือเปล่า” ในการถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้ก่อเหตุ เพื่อให้ผู้ก่อเหตุเลือกตอบคำถามว่าเพื่อนที่เป็นคนบอกนั้นใช่คนที่ชื่อ ‘โก๋’ หรือเปล่า

โดยการถามเพื่อตอบรับปฏิเสธแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์ไม่ต้องการให้การสัมภาษณ์ยืดเยื้อ เนื่องจากในตัวอย่างเป็นการถามที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ผู้ก่อเหตุยืนยันว่าข้อเท็จจริงที่ผู้สัมภาษณ์ทราบอยู่นั้นตรงกันกับผู้ก่อเหตุหรือไม่ กล่าวคือ ผู้ก่อเหตุจะต้องเลือกตอบรับหรือปฏิเสธคำถามของผู้สัมภาษณ์ และการที่ผู้ก่อเหตุกล่าวตอบคำถามว่า “ใช่ค่ะ” จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการตอบรับว่าเพื่อนที่บอกผู้ก่อเหตุ คือ “โก”

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธในรายการโนกระแสเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์แบบกระชับและชัดเจน เนื่องจากการถามที่ต้องการคำตอบ 2 แบบ คือ การตอบรับหรือการปฏิเสธ กลวิธีดังกล่าวช่วยให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการคำตอบที่ไม่ยืดเยื้อ

2) การถามย้ำ

การถามย้ำ หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ใช้รูปคำหรือรูปประโยคในการถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้คำตอบไว้แล้ว แต่ต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามใหม่อีกครั้ง เนื่องจากคำตอบที่ได้รับก่อนหน้านี้ยังไม่ชัดเจน หรือผู้สัมภาษณ์อาจต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันคำตอบที่เคยกล่าวไว้แล้วอีกครั้ง โดยผู้สัมภาษณ์จะใช้การถามย้ำเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามนั้นอีกครั้งเป็นการยืนยันคำตอบ หรือเพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวเป็นความจริงหรือไม่อย่างไร กลวิธีการถามย้ำแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1. การถามย้ำแบบยั่วอารมณ์ ในที่นี้หมายถึง การถามย้ำที่ยั่วหรือทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง จนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และอาจเผลอตอบคำถามในแบบที่ไม่ได้กลั่นกรอง

2. การถามย้ำแบบที่ไม่ยั่วอารมณ์ คือ การถามย้ำที่ไม่ได้ยั่วหรือทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยัน

คำตอบให้มีความชัดเจนหรือเป็นการยืนยันให้แน่ใจว่าสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวเป็นความจริงหรือไม่

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามย้ำเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 บทสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ จากข้อมูลรายการโทรทัศน์ครั้งที่ 12

ผู้สัมภาษณ์ : [รายการเปิดภาพมดลูกที่ถูกผ่าตัด] ภาพนี้คุณตัด
มาเปล่า ภาพของคุณป๊ะ คุณพูดมาเลยอะ ชัดเจนเลย
ใช้ก็ใช่ ไม่ใช่คือไม่ใช่ ผิดคือผิด เอาให้มันชัด

ผู้ก่อเหตุ : อันนี้ไม่ใช่ค่ะ

ผู้สัมภาษณ์ : ไม่ใช่ค่ะ

ผู้ก่อเหตุ : ค่ะ แต่รูปอื่นใช่

(รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 12 : 30 สิงหาคม 2566)

จากตัวอย่าง รายการได้เปิดภาพหลักฐานการผ่าตัดมดลูกของผู้ก่อเหตุ เพื่อแสดงภาพให้เห็นถึงประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ผู้ก่อเหตุได้กล่าวอ้างไว้ว่าผู้ก่อเหตุได้ผ่าตัดมดลูก เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ชมได้เห็น จากนั้นผู้สัมภาษณ์จึงถามคำถามว่า “ภาพนี้คุณตัดมาเปล่า ภาพของคุณป๊ะ คุณพูดมาเลยอะ ชัดเจนเลย ใช้ก็ใช่ ไม่ใช่คือไม่ใช่ ผิดคือผิด เอาให้มันชัด” ในผลัดที่ 1 เพื่อถามความจริงจากผู้ก่อเหตุในลักษณะคาดคั้นคำตอบ และมีการใช้ถ้อยคำในการถามย้ำว่า “ไม่ใช่ค่ะ” ในผลัดที่ 3 เพื่อให้ผู้ก่อเหตุยืนยันคำตอบจากคำถามที่ผู้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงในผลัดที่ 1 ถึงแม้ผู้ก่อเหตุจะได้ตอบคำถามของผู้สัมภาษณ์ไปแล้วว่า “อันนี้ไม่ใช่ค่ะ” ในผลัดที่ 2 นอกจากนี้ การใช้ถ้อยคำว่า “คุณพูดมาเลยอะ ชัดเจนเลย” “เอาให้มันชัด” ยังแสดงให้เห็นถึงการถามย้ำด้วยการซ้ำถ้อยคำว่า “ชัด” เพื่อต้องการคาดคั้นให้ผู้ก่อเหตุยืนยันคำตอบด้วยความชัดเจนและชัดเจน

จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามย้ำในลักษณะยั่วอารมณ์ด้วยการคาดคั้นคำตอบที่ชัดเจนจากผู้ก่อเหตุ เนื่องจากต้องการให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถามเดิมอีกครั้ง และยืนยันคำตอบว่าสิ่งที่ผู้ก่อเหตุกล่าวไปแล้วเป็นความจริงหรือไม่

ตัวอย่างที่ 3 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโทรทัศน์ครั้งที่ 2

- ผู้เสียหายคนที่ 1 : เขาเป็นนายจ้างคะ
- ผู้สัมภาษณ์ : อะไรนะ?
- ผู้เสียหายคนที่ 1 : เขาเป็นนายจ้าง เคยไปทำงานบ้านให้เขาอะจ๊ะ
- ผู้สัมภาษณ์ : เป็นเพื่อนหรือเป็นนายจ้าง?
- ผู้เสียหายคนที่ 1 : เป็นนายจ้าง
- ผู้สัมภาษณ์ : เป็นนายจ้างนะ เอาให้ชัด ๆ นะ นายจ้างนะ
- ผู้เสียหายคนที่ 1 : เป็นนายจ้างคะ

(รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 2 : 9 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้ถ้อยคำในการถามย้ำ คือ “เป็นนายจ้างนะ เอาให้ชัด ๆ นะ นายจ้างนะ” ในผลัดที่ 6 เพื่อให้ผู้เสียหายตอบคำถามด้วยการยืนยันคำตอบของคำถามในผลัดที่ 4 ที่ว่า “เป็นเพื่อนหรือเป็นนายจ้าง” อีกครั้ง แม้ว่าผู้เสียหายจะได้ตอบคำถามนั้นไปแล้วในผลัดที่ 5 ว่า “เป็นนายจ้าง” การถามย้ำดังกล่าวจึงเป็นการถามเพื่อต้องการให้ผู้เสียหายยืนยันคำตอบให้ชัดเจน โดยการเน้นย้ำคำถามว่าบุคคลที่ผู้เสียหายกล่าวถึงเป็นนายจ้างใช่หรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามย้ำในรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีทั้งการถามย้ำแบบที่ยั่วอารมณ์และการถามย้ำแบบที่ไม่ยั่วอารมณ์ โดยกลวิธีการถามที่ยั่วอารมณ์ปรากฏเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุเท่านั้น ดังตัวอย่างที่ 2 เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการคาดคั้นคำตอบจากผู้สัมภาษณ์ จนผู้ให้สัมภาษณ์อาจเกิดความรู้สึกที่ไม่สามารถคุมอารมณ์ตัวเองได้ และอาจเผลอตอบคำถามในแบบที่ไม่ได้กลั่นกรอง ในขณะที่กลวิธีการถามย้ำแบบที่ไม่ยั่วอารมณ์ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม

ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ ยืนยันคำตอบให้มีความชัดเจนหรือเป็นการยืนยันให้แน่ใจว่าสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวเป็น ความจริงหรือไม่ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามย้ำแสดงให้เห็นว่ารายการโนกระแสเป็น รายการสัมภาษณ์ที่ต้องการนำเสนอข้อเท็จจริงของเรื่องราวที่เกิดขึ้น ดังนั้น กลวิธี การถามย้ำจึงช่วยให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างชัดเจน และทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถ หาคำตอบของข้อเท็จจริงได้ เนื่องจากการถามคำถามที่ต้องการการยืนยันคำตอบ

3) การถามด้วยคำถามเปิด

การถามด้วยคำถามเปิด หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามที่เปิดโอกาสให้ ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายคำตอบได้โดยไม่จำกัดทิศทาง (เมตตา วิวัฒนานุกุล, 2543, น. 31) จากถ้อยคำที่ว่า “อธิบายคำตอบโดยไม่จำกัดทิศทาง” ในงานวิจัยนี้จะหมายถึงการที่ ผู้สัมภาษณ์เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายเรื่องราวหรือเหตุการณ์โดยอิสระ และมีการเลือกใช้ถ้อยคำในการถามที่บอกให้ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายเรื่องราวหรือความเป็นมา ของเหตุการณ์ โดยการถามเปิดจะมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายเรื่องราวหรือเหตุการณ์ เท่านั้น และส่วนใหญ่คำถามเปิดจะปรากฏในช่วงที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่าเรื่องราว เช่น การใช้ถ้อยคำว่า “ลองเล่า” “ช่วยเล่า” “เชิญเล่า” ฯลฯ

จากข้อมูลที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามด้วยคำถามเปิดเป็นกลวิธีที่พบใน การสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโนกระแสครั้งที่ 6

ผู้สัมภาษณ์ : คุณจอมมีเรื่องราวอะไร ทำไมถึงไปร้องเรียนเขา อะ
เชิญเลยอะ เอาแบบเต็มที่ในความรู้สึกดั้งอันของคุณ
เลยเชิญเลย

ผู้เสียหายคนที่ 1 : ก็คือหนึ่งคือ ไม่ชอบความไม่ถูกต้องอะครับ เพราะว่าพื้นที่
มันเป็นที่สาธารณะครับ เราเอาไปใช้ส่วนตัวคนเดียว...

(รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 6 : 6 มิถุนายน 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้การถามด้วยคำถามเปิดในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย
จากถ้อยคำว่า “มีเรื่องราวอะไร ทำไมถึงไปร้องเรียนเขา อะเชิญเลยอะ เอาแบบเต็มที่ใน
ความรู้สึกดั้งเดิมของคุณเลย เชิญเลย” เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายอธิบายคำตอบได้โดย
ไม่จำกัดทิศทาง

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามด้วยคำถามเปิดในรายการโทรทัศน์เป็น
กลวิธีที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายคำตอบหรือข้อเท็จจริงของเหตุการณ์อย่างอิสระ
และไม่มีการกำหนดทิศทางของการตอบคำถาม ซึ่งมักปรากฏในช่วงแรกของรายการ
โดยสาเหตุที่ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีดังกล่าวเนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการทราบเรื่องราวหรือ
ความเป็นมาของเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ จึงมีการเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ได้อธิบาย
ประเด็นหรือเหตุการณ์อย่างอิสระ และไม่มีการกำหนดทิศทางของการตอบคำถาม
อย่างใดก็ตาม นอกจากช่วงต้นของรายการแล้ว การถามด้วยคำถามเปิดยังสามารถแทรก
ได้ในทุกช่วงของรายการ เนื่องจากในบางครั้งผู้สัมภาษณ์อาจต้องการข้อมูลบางอย่าง
เพิ่มเติมจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายข้อมูล และผู้วิจัยพบว่า
ผู้สัมภาษณ์มักจะใช้กลวิธีการถามด้วยคำถามเปิดในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย เนื่องจาก
ผู้เสียหายเป็นผู้ที่ถูกกระทำให้เกิดความเสียหายหรือเดือดร้อนซึ่งอยู่ในฐานะของการเป็น
ผู้ที่เสียเปรียบ

4) การถามด้วยการซ้ำคำถาม

การถามด้วยการซ้ำคำถาม คือ การถามคำถามที่มีการใช้ถ้อยคำเดียวกัน
มากกว่าหนึ่งครั้ง การซ้ำคำถามมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ การซ้ำคำถามเพื่อคัดค้าน
เอาคำตอบเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไม่ตรงประเด็นหรือไม่ชัดเจน และการซ้ำคำถาม

เพื่อแสดงให้เห็นว่าคำถามนั้นสำคัญ (ประไพพรรณ พิงฉิม, 2542, น. 86-87) ในงานวิจัยนี้จะหมายรวมถึงการถามด้วยการซ้ำคำถามเพื่อคัดค้านเอาคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ ด้วยการซ้ำคำถามในกรณีที่ต้องการให้ผู้สัมภาษณ์ตอบประเด็นเพื่อยืนยันคำตอบด้วย

จากข้อมูลที่ได้ศึกษา พบว่ากลวิธีการถามด้วยการซ้ำคำถามเป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5 บทสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 1

ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ไปบ้านเพื่อนหนูแล้วบอกว่าไปล้าเส้นเขา
ผู้สัมภาษณ์	: <u>ล้าเส้นเรื่องอะไร?</u>
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: บ้านเขาอยู่ใกล้เพื่อน เอ่อ:: บ้านเพื่อนหนู แต่บ้านหลังนั้นก็บ้านหนูเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์	: เข้าใจ ไม่ แล้ว แล้วคุณไป <u>ล้าเส้นเรื่องอะไร?</u>
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ไม่ได้ล้าเส้น หนูอยู่บ้านเพื่อนหนู
ผู้สัมภาษณ์	: ไม่ เขาบอกคุณนะ
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ว่าหนูไป ไม่ควรมาตรงนี้นะ

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามด้วยการซ้ำคำถาม จากการใช้คำถามเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง คือ “ล้าเส้นเรื่องอะไร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านเอาคำตอบจากผู้ก่อเหตุ เนื่องจากผู้ก่อเหตุตอบคำถามไม่ชัดเจนและไม่ตรงประเด็นที่ว่า “บ้านเขาอยู่ใกล้เพื่อน เอ่อ:: บ้านเพื่อนหนู แต่บ้านหลังนั้นก็บ้านหนูเหมือนกัน” ในผลัดที่ 3 ผู้สัมภาษณ์จึงถามผู้ก่อเหตุอีกครั้งด้วยการซ้ำคำถามว่า “ล้าเส้นเรื่องอะไร” ในช่วงท้ายของผลัดที่ 4 ซึ่งเป็นคำถามเดียวกับที่ผู้สัมภาษณ์ได้มีการถามไปแล้วในผลัดที่ 2

แต่ไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนและตรงประเด็น ผู้สัมภาษณ์จึงถามคำถามเดิมซ้ำอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามให้ชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามซ้ำปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามซ้ำเพื่อเป็นการคาดคั้นคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์

5) การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก

การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์บอกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ โดยใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการถามความรู้สึก เช่น “รู้สึกอย่างไร” “ไม่สบายใจเรื่องไหน” เป็นต้น การถามเพื่อให้บอกความรู้สึกดังกล่าวเป็นกลวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อประเด็นหรือเหตุการณ์ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อฝ่ายคู่กรณี

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การถามเพื่อให้บอกความรู้สึกเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์ : วันนี้คุณโอเคไหม

ผู้เสียหายคนที่ 1 : โอเคค่ะ

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามเพื่อให้ผู้เสียหายบอกความรู้สึก โดยถามว่า “คุณโอเคไหม” ซึ่งปรากฏในช่วงสุดท้ายของรายการ การถามความรู้สึก

ดังกล่าวเป็นการถามเพื่อประเมินให้ทราบว่าผู้เสียหายรู้สึกอย่างไรกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามเพื่อให้บอกความรู้สึกเป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม โดยการถามด้วยกลวิธีนี้มีจุดมุ่งหมายคือต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ กลวิธีนี้จะปรากฏในการถามซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ 3 ลักษณะ คือ การทำร้ายร่างกาย ปัญหาเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียง และการหลอกลวง โดยจะพบในประเด็นการทำร้ายร่างกายมากที่สุด การถามความรู้สึกผู้ก่อเหตุ ผู้สัมภาษณ์มักจะถามเพื่อให้ผู้ก่อเหตุแสดงความรับผิดชอบ ส่วนการถามผู้เสียหาย ผู้สัมภาษณ์จะถามเพื่อให้ผู้เสียหายแสดงความเสียหายที่เกิดขึ้น ในขณะที่การถามบุคคลที่สาม ผู้สัมภาษณ์จะถามความรู้สึกหรือมุมมองในทางวิชาการของบุคคลที่สาม และกลวิธีนี้จะพบในการสัมภาษณ์ผู้เสียหายมากที่สุด

กลวิธีที่พบในบุคคลสองกลุ่ม

1) การถามขึ้นนำคำตอบ

การถามขึ้นนำคำตอบ หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามโดยใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะขึ้นนำคำตอบหรือแนะความบางอย่างในบริบท ผู้สัมภาษณ์จะใช้ถ้อยคำเหล่านี้ถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไปตามแนวทางที่วางไว้ โดยที่คำตอบนั้นจะเป็นคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ทราบดีอยู่แล้วหรือเป็นคำตอบที่คาดหวังว่าจะได้รับ (สุเพ็ญศิริ มีพยุ่ง และ รุจิรา เสงเณตร, 2562, น. 287) ในการสัมภาษณ์ของรายการโหนกระแส พบว่าการถามขึ้นนำคำตอบนั้นจะเป็นการถามด้วยการขึ้นนำคำตอบหรือสร้างแนวทางเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไปตามแนวทางที่ผู้สัมภาษณ์วางไว้

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามขึ้นนำคำตอบเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ และผู้เสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 8 บทสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ จากข้อมูลรายการโทรทัศน์ครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์	: โอเค คุณยอมรับได้ว่า ผู้หญิงคนนั้นไปคบกับ แฟนคุณอีกทีนึง
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ยอมรับ ไม่เกี่ยวกับแล้ว
ผู้สัมภาษณ์	: ก็ยอมรับได้
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ก็ไม่เกี่ยวแล้ว
ผู้สัมภาษณ์	: ไม่เกี่ยวกับ
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ไม่เกี่ยวแล้วค่ะ
ผู้สัมภาษณ์	: <u>แต่คับแค้นใจว่า เป็นเพราะมึงทำให้ครอบครัวพัง</u>
ผู้ก่อเหตุคนที่ 1	: ใช่ค่ะ ตรงนี้คือว่าหนู หนูไม่เคยเจอเขาเลย ไม่เคย เคลียร์กันเลย มันเป็นปัญหาอันเก่าของหนูอะ... (รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามโดยชี้นำคำตอบ ซึ่งคำตอบนั้นเป็นคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์คาดหวังว่าจะได้รับ จะเห็นว่าจากตัวอย่างผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามด้วยการชี้นำคำตอบว่า “คุณยอมรับได้ว่า ผู้หญิงคนนั้นไปคบกับแฟนคุณอีกทีนึง” เพื่อชี้นำคำตอบหรือสร้างแนวทางให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถาม ว่าตัวผู้ก่อเหตุยอมรับได้ที่ผู้เสียหายจะกลับไปคบกับอดีตสามีของตนเอง และมีการกล่าวถ้อยคำชี้นำคำตอบที่ว่า “แต่คับแค้นใจว่า เป็นเพราะมึงทำให้ครอบครัวพัง” เพื่อให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถามไปตามที่ผู้สัมภาษณ์ได้ชี้นำไว้ว่าผู้ก่อเหตุมีความคับแค้นใจ

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการชี้นำคำตอบในรายการโทรทัศน์จะแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การชี้นำคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ทราบคำตอบที่อยู่แล้วและการชี้นำคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์คาดหวังว่าจะได้รับ การชี้นำคำตอบเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไปในแนวทางที่ผู้สัมภาษณ์วางไว้

2) การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ

การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องกล่าวจบประโยค แต่ผู้สัมภาษณ์ก็สามารถสื่อความให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจได้ การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ ช่วยทำให้การถาม-ตอบกระชับ ไม่ยืดเยื้อ อีกทั้งยังเป็นไปตามลำดับที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ (ประภาสรี ปักอินทรีย์ และกนกกาญจน์ วรสีหะ, 2565, น. 78) การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ มักเริ่มต้นด้วยการกล่าวถ้อยคำเพื่อถามคำถามตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป และมักเป็นถ้อยคำสั้น ๆ ที่แม้จะไม่ปรากฏรูปคำถามแต่คำเหล่านั้นแสดงให้เห็นถึงการถามที่ต้องการคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้ให้สัมภาษณ์ การกล่าวถ้อยคำสั้น ๆ ที่สั้นนัยที่ต้องการถามคำถามจึงจัดเป็นกลวิธีคำถามอย่างหนึ่ง โดยมีข้อจำกัดว่าการถามสั้น ๆ นั้นจะต้องไม่ใช้การถามเพื่อให้เล่าเรื่องราวแบบไม่จำกัดทิศทาง แต่เป็นการถามสั้น ๆ เรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีด้วยการถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ เป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7 บทสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์ : ทางฝั่งของโอเอง ตอนนั้นรู้สึกไม่สบายใจเรื่องไหนนะโอ?

ผู้ก่อเหตุคนที่ 2 : หลาย ๆ เรื่องค่ะ

ผู้สัมภาษณ์ : เช่น

ผู้ก่อเหตุคนที่ 2 : ก็ประเด็นใหญ่ก็คือเป็นที่สังคมประณามอะค่ะว่าหนูเลว

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ คือ คำว่า “เช่น” ในผลัดที่ 3 ซึ่งเป็นการกล่าวถ้อยคำที่แสดงวัตถุประสงค์ว่าต้องการคำตอบจากผู้ก่อเหตุ เพื่อให้

ผู้ก่อเหตุยกตัวอย่างความรู้สึกไม่สบายใจว่ามีเรื่องใดบ้าง ซึ่งผู้ก่อเหตุได้ตอบไว้ในผลัดที่ 2 ว่าเขารู้สึกไม่สบายใจ “หลาย ๆ เรื่องค่ะ” ผู้สัมภาษณ์จึงกล่าวถ้อยคำสั้น ๆ ว่า “เช่น” เพื่อให้ผู้ก่อเหตุยกตัวอย่าง และขยายความเกี่ยวกับประเด็นที่ตอบในผลัดก่อนหน้าคือ ผลัดที่ 2 ให้ได้คำตอบที่ชัดเจนขึ้นด้วยการใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ และไม่ยืดเยื้อ

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้สัมภาษณ์สามารถถามคำถามให้ผู้สัมภาษณ์ได้สั้นและกระชับ ส่งผลให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างกระชับและไม่ยืดเยื้อ กลวิธีการถามด้วยคำถามสั้น ๆ ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการที่จะทำให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว สั้น กระชับ และไม่ยืดเยื้อ และทำให้ผู้สัมภาษณ์ได้รับข้อมูลจากผู้ก่อเหตุและผู้เสียหายที่ครอบคลุม เนื่องด้วยในการเผยแพร่รายการทางโทรทัศน์จะมีระยะเวลาที่จำกัด อีกทั้งผู้ก่อเหตุและผู้เสียหายยังเป็นเจ้าของประเด็นหรือเหตุการณ์ที่จะต้องมีการให้ข้อมูลจำนวนมาก กลวิธีการถามด้วยการใช้ถ้อยคำสั้น ๆ จึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างสั้น กระชับ และไม่ยืดเยื้อ

3) การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เคยกล่าวไว้ในผลัดก่อนหน้า เพื่อเป็นการถามคำถามที่ต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบย้ำอีกครั้ง เนื่องจากต้องการคำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการถามด้วยการทวนคำตอบจะเป็นการถามด้วยการทวนคำตอบผลัดก่อนหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบคำถามเดิมอีกครั้งหนึ่ง

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 5

บุคคลที่สาม (ทนาย) : มูลค่าเท่าไรครับ ก็บาททอง

ผู้เสียหายคนที่ 1 : ประมาณสองบาทค่ะ

ผู้สัมภาษณ์ : นี่สองบาทหรือ นี่สองบาทนะ

ผู้เสียหายคนที่ 1 : ประมาณนะค่ะ

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 5 : 17 เมษายน 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า “นี่สองบาทหรือ นี่สองบาทนะ” เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้เสียหายกล่าวยืนยันคำตอบอีกครั้งว่าทองคำนั้นมีมูลค่าสองบาทจริงหรือไม่ เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามด้วยการทวนคำตอบในรายการโหนกระแสเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจากผู้ให้สัมภาษณ์ เนื่องจากการถามคำถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการยกคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์มากล่าวถามอีกครั้งเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ยืนยันคำตอบให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

4) การเปลี่ยนคำถาม

การเปลี่ยนคำถาม หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในประเด็นเดิมอีกครั้งด้วยรูปคำถามใหม่ เมื่อไม่ได้รับคำตอบหรือได้รับคำตอบที่คิดว่าไม่เป็นความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์พยายามพูดเฉไฉออกนอกประเด็น เพื่อเป็นการบ่ายเบี่ยงที่จะตอบคำถามนั้น ๆ (ประไพพรรณ พิงฉิม, 2542, น. 83) ในงานวิจัยนี้จะหมายรวมถึงการเปลี่ยนคำถามในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามซ้ำเนื่องจากมีการคิดคำตอบด้วย

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการเปลี่ยนคำถามของผู้สัมภาษณ์เป็น
กลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

- ตัวอย่างที่ 10 บทสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ จากข้อมูลรายการโทรทัศน์ครั้งที่ 4
- บุคคลที่สาม (ทนาย) : แต่ถ้าเกิดดูแบบนี้เนี่ยเหมือนกับว่าฝั่งนี้มารอ
ถูกไหมครับ ถ้าเกิดดูแบบนี้
- ผู้สัมภาษณ์ : เรารอไหมถามจริง ๆ เพราะเขาไปเตะหมาเรา
ก่อนหรือเปล่า เราถึงต้องมารอเอาคืน
- ผู้ก่อเหตุคนที่ 1 : พี่หนุ่มขา รอได้ไง ปกติน้องนี่ก็มานั่งเล่นสุด
อากาศเป็นปกติ จริงไหมคะพี่เก่ น้องนี่มานั่ง
ตรงนี้ มานั่งทุกวันอยู่แล้ว
- ผู้สัมภาษณ์ : คือไปอยู่แถวนั้นไม่มีพีเอ็ม 2.5 เหมอ ไปสุด
อากาศตรงนั้นมีไหม
- บุคคลที่สาม (ทนาย) : ไม่ มันตึกเลยนะคุณ คุณนั่งตึกเลยนะพอนั่ง
- ผู้เสียหายคนที่ 1 : ปกติเขาก็ตึกทุกคืนแหละค่ะ
- ผู้ก่อเหตุคนที่ 1 : ไซ้คะพี่เก่ ถามพี่เก่ได้คะ น้องนี่ไม่ใช่ว่าจะมา
นั่งเฉพาะ
- ผู้เสียหายคนที่ 2 : แต่เขาคอยหันไปดูนะ หันไปดูว่ารถจะมาไหม
(รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 4 : 29 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในประเด็นเดิมคือ “เรารอไหมถามจริง ๆ”
ด้วยรูปคำถามใหม่ คือ “ไปอยู่แถวนั้นไม่มีพีเอ็ม 2.5 เหมอ” เนื่องจากผู้สัมภาษณ์เชื่อว่า
คำตอบที่ได้รับจากผู้ก่อเหตุในผลัดที่ 3 ไม่เป็นความจริง ผู้สัมภาษณ์จึงได้มีการเปลี่ยน
คำถามเพื่อให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถามใหม่อีกครั้งในผลัดที่ 4

5) การถามเพื่อให้บอกความต้องการ

การถามเพื่อให้บอกความต้องการ หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์บอกความต้องการของตนเองที่มีต่อประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ด้วยการกล่าวถ้อยคำที่แสดงถึงความต้องการ เช่น “อยากให้” “ต้องการให้” ฯลฯ การถามความต้องการเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ได้แสดงความต้องการของตนเองว่ามีความประสงค์จะให้เรื่องราวดำเนินไปในทิศทางใด

จากข้อมูลกลวิธีการถามเพื่อให้บอกความต้องการของผู้สัมภาษณ์ เป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์บุคคลเพียง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 1

ผู้สัมภาษณ์ : อยากให้เป็นยังไง

ผู้เสียหายคนที่ 1 : ก็ต้องดูหลังจากนี้ว่าจะเป็นยังไง เพราะว่า
ในตอนนี้หนูก็พูดอะไรไม่ได้ค่ะ

(รายการโหนกระแสครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่างผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามเพื่อให้บอกความต้องการว่า “อยากให้เป็นยังไง” ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้บอกความต้องการของตนเองว่าประสงค์ให้เรื่องราวความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ก่อเหตุกับผู้เสียหายจบลงอย่างไร ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีดังกล่าวโดยมีเจตนาเพื่อให้ผู้เสียหายได้แสดงความต้องการ และเป็นการประเมินความรู้สึกของผู้เสียหายว่ารู้สึกพอใจกับการเจรจาในครั้งนั้นหรือไม่ เนื่องจากผู้เสียหายเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำให้เกิดความเสียหายหรือความเดือดร้อน จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เสียหายกล่าวตอบว่า “ก็ต้องดูหลังจากนี้ว่าจะเป็นยังไง เพราะว่าในตอนนี้หนูก็พูดอะไรไม่ได้ค่ะ” อาจเกิดจากการที่ผู้ก่อเหตุมิได้รู้สึกว่าการทำร้ายร่างกายของเธอเป็นการกระทำที่ผิดหากเพียงขอโทษที่ไม่ทราบว่าเธอกำลังตั้งครรภ์ เหตุการณ์นี้จึงไม่ได้จบลงอย่างเป็นที่พอใจของฝ่ายผู้เสียหาย

ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีการถามเพื่อให้บอกความต้องการเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการถามคำถามบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย และมักปรากฏในช่วงท้ายของรายการ โดยมีเจตนาหมาย คือ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างคู่กรณีสองฝ่าย ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ และผู้เสียหาย การถามเพื่อให้บอกความต้องการดังกล่าวช่วยให้ผู้สัมภาษณ์สามารถกำหนดทิศทางของการยุติความขัดแย้งได้ หากบุคคลทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม

กลวิธีที่พบในบุคคลกลุ่มเดียว

1) การถามมุมมองความคิด

การถามมุมมองความคิด หมายถึง การที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ โดยมีมักปรากฏถ้อยคำที่ใช้ในการถามมุมมองความคิด เช่น “มอง” และ “มุมมอง” ฯลฯ

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการถามมุมมองความคิดเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มบุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 12 บทสัมภาษณ์บุคคลที่สาม จากข้อมูลรายการโหนกระแสครั้งที่ 6

ผู้สัมภาษณ์	: ก่อนไปคุยกับนาย ผมถามพี่ทนายก่อนนะฮะ ทางฝั่งของที่ทนายชำนาญพุ่มองเรื่องนี้ยังงี้
บุคคลที่สาม (ทนาย)	: จริง ๆ เรื่องนี้ถ้าเราพูดถึง เอา เอาหลักพื้นฐาน ก่อนนะครับ มันขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของแต่ละ ท่านก่อนนะ ในการใช้พื้นที่ใช้ประโยชน์ (รายการโหนกระแสครั้งที่ 6 : 6 มิถุนายน 2566)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ใช้ถ้อยคำว่า “พื้มองเรื่องนี้ยังง” ในการถาม มุมมองความคิดของบุคคลที่สามซึ่งก็คือทนายความ เพื่อถามข้อมูลที่เป็นความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายจากมุมมองหรือทัศนคติของทนายความที่มีต่อเรื่องที่สัมภาษณ์ คือประเด็นเรื่อง การสร้างโรงจอดรถบนพื้นที่สาธารณะจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามมุมมองความคิดเป็นกลวิธีที่ปรากฏเฉพาะ ในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สาม เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการที่จะทราบข้อมูลที่เป็น ความรู้เฉพาะ อย่างเช่น ความรู้ทางด้านกฎหมาย ผู้สัมภาษณ์จึงมีการถามมุมมอง ความคิดของบุคคลที่สาม เพื่อให้บุคคลที่สามตอบคำถามด้วยการแสดงความคิดที่แฝง ไปด้วยการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามเพื่อให้อธิบายความรู้เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่ สัมภาษณ์เป็นกลวิธีที่ผู้สัมภาษณ์ใช้เพื่อถามผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบาย ความรู้อันเกี่ยวเนื่องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ถาม ซึ่งอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับ กฎหมายหรือความรู้ทางด้านอื่น ๆ ตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยกลวิธีนี้จะพบเฉพาะในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สาม

2) การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม

การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม คือ การที่ผู้สัมภาษณ์ถาม คำถามผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยการใช้ถ้อยคำที่มีการขอให้อธิบาย เช่น “คืออะไร” “เป็นอย่างไร” ฯลฯ เนื่องจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ยังไม่ชัดเจน การถามเพื่อให้ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าว จึงช่วยให้ผู้สัมภาษณ์ทราบประเด็นที่ ต้องการสัมภาษณ์อย่างชัดเจนมากขึ้นจากการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมใน ประเด็นนั้น ๆ

จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่าการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียด เพิ่มเติมเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มผู้เสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 14 บทสัมภาษณ์ผู้เสียหาย จากข้อมูลรายการโทรทัศน์ครั้งที่ 1

ผู้เสียหายคนที่ 1 : ก็เล่าให้แฟนฟัง ก็คือ ก็คือ แบบว่า บอกเขา
ตอนที่เรารู้สึกตัวแล้ว ก็คือ เรื่องนี้ คือแฟนก็รู้
ว่าคือมันจบไปนานแล้วค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ : มันคือเรื่องอะไร?
ผู้เสียหายคนที่ 1 : มันคือเรื่องแฟนเก่าค่ะ แฟน เอ่อ:: สามี่ของเขาค่ะ
(รายการโทรทัศน์ครั้งที่ 1 : 6 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า “มันคือเรื่องอะไร?” ในผลัดที่ 2 ซึ่งเป็นการถามที่สื่อให้ผู้เสียหายได้อธิบายเรื่องราวให้มีความชัดเจน เนื่องจากเรื่องราวที่ผู้เสียหายได้กล่าวไว้ในผลัดที่ 1 ยังไม่ชัดเจนและไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าเรื่องที่จบไปนานแล้วนั้นคือเรื่องอะไร

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเป็นกลวิธีที่ผู้สัมภาษณ์ใช้เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นคำตอบที่ยังไม่ชัดเจน โดยจะพบเฉพาะในการถามกลุ่มผู้เสียหายเท่านั้น เนื่องจากผู้เสียหายมักจะเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ในรายการเป็นหลัก เพื่อบอกเล่าสาเหตุหรือความเป็นมาของเหตุการณ์ที่เป็นผู้ถูกรบกวน ผู้สัมภาษณ์จึงจำเป็นต้องมีการถามผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อขอรายละเอียดเพิ่มเติม หากคำบอกเล่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงยังไม่ชัดเจน ดังนั้นการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมจึงพบเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย

3) การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ

การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ หมายถึง การที่ผู้ให้สัมภาษณ์ถามคำถามที่เป็นการสมมติเหตุการณ์หรือยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์สมมติ ซึ่งไม่ใช่สถานการณ์จริงในการถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้จากเหตุการณ์สมมติ

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า กลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติเป็นกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มเดียว คือ บุคคลที่สาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ตัวอย่างที่ 15 บทสัมภาษณ์บุคคลที่สาม จากข้อมูลรายการโนकरะแสดครั้งที่ 3
- ผู้สัมภาษณ์ : คือคดีนี้ ผลมันจะเหมือนกับเป็นข้อหาอะไร
ยังงัยครับพี่
- บุคคลที่สาม (ทนาย) : ทำร้ายร่างกายเป็นเหตุที่ได้รับอันตรายสาหัส
- ผู้สัมภาษณ์ : ครับ
- บุคคลที่สาม (ทนาย) : ดุสิหัวแตก เนี่ยแหละกับการรักษาเกิน
20 วันเนี่ย โทษมันก็ไม่เบาเนะครับ
- ผู้สัมภาษณ์ : แล้ว แล้ว อะสมมติว่า ขอโทษนะอีกมุมหนึ่ง
ถ้าทางนี้ (ผู้ก่อเหตุ) เขายืนยันว่าทางนี้
(ผู้เสียหาย) ไปต่อเขา ก่อน อันนี้คือ
- บุคคลที่สาม (ทนาย) : เวลาที่เราบอกว่าเราจะอ้างหลักป้องกันตัว
ใช้ไหมครับ ภัยอันตราย ต้องใกล้จะถึงหรือ
กำลังอยู่ในขณะนั้น เมื่อผ่านพ้นแล้วก็ต้อง
ป้องกันพอสมควรแก่เหตุ แต่หลักการแล้วเนี่ย
จะต้องไม่เป็นฝ่ายเริ่มก่อนหรือไม่เป็นฝ่ายไปร่ำ
อารรมณ์เขาก่อน ต้องไม่มีเหตุอะไรกันมาเลย
เราถึงจะอ้างป้องกันตัวได้
- (รายการโนकरะแสดครั้งที่ 3 : 20 มีนาคม 2566)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติ โดยกล่าวถ้อยคำ
ว่า “สมมติว่า” เพื่อเป็นการกล่าวถึงการสมมติเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือ
เหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ โดยการสมมติว่า “ถ้าทางนี้ (ผู้ก่อเหตุ) เขายืนยันว่าทางนี้

(ผู้เสียหาย) ไปต่อเขาก่อน อันนี้คือ” ในการถามบุคคลที่สาม คือ หนายความ เนื่องจากต้องการให้หนายความกล่าวให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ถาม เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้คำตอบที่เป็นความรู้ โดยเฉพาะในเรื่องกฎหมายจากเหตุการณ์สมมติ

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติเป็นกลวิธีที่พบเฉพาะในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สาม เนื่องจากการถามด้วยเหตุการณ์สมมติจะทำให้ผู้สัมภาษณ์ได้คำตอบที่เกี่ยวกับความรู้โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมาย นอกจากนี้ยังทำให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญกับการอธิบายประเด็นความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายของบุคคลที่สาม

จากการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโทรทัศน์กระแสดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่ามีกลวิธีทั้งหมด 13 กลวิธีสามารถสรุปกลวิธีการถามที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารได้ดังนี้

1. การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามแบบกระชับ ชัดเจน และช่วยให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากต้องการคำตอบที่ไม่ยืดเยื้อ

2. การถามย้ำ แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

- 2.1 การถามย้ำแบบยั่วอารมณ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามย้ำแบบยั่วอารมณ์ในการคาดคะเนคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ และอาจทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกที่ไม่สามารถคุมอารมณ์ตัวเองได้ และอาจเผลอตอบคำถามในแบบที่ไม่ได้กั้นกรอบ

- 2.2 การถามย้ำแบบที่ไม่ยั่วอารมณ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามย้ำแบบไม่ยั่วอารมณ์ในการถามผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันคำตอบให้มีความชัดเจนหรือเป็นการยืนยันให้แน่ใจว่าสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวเป็นความจริงหรือไม่

3. การถามด้วยคำถามเปิด จากการศึกษาพบว่าผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามด้วยคำถามเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายเรื่องราวหรือเหตุการณ์โดยอิสระ และไม่มีการกำหนดทิศทางของการตอบคำถาม

4. การถามด้วยการซ้ำคำถาม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามด้วยการซ้ำคำถาม เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามที่กระชับ ชัดเจน ตรงประเด็น และเป็นการยืนยันคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

5. การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามเพื่อให้บอกความรู้สึก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเรื่องที่สัมภาษณ์

6. การถามชี้นำคำตอบ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามชี้นำคำตอบ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไปในแนวทางที่ผู้สัมภาษณ์วางไว้

7. การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ เพื่อทำให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างสั้น กระชับ และไม่ยืดเยื้อ

8. การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามให้ชัดเจน

9. การเปลี่ยนคำถาม จากการศึกษาพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการเปลี่ยนคำถาม เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงประเด็นและตอบคำถามได้เร็วขึ้น เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามออกนอกประเด็น หรือตอบคำถามซ้ำเนื่องจากมีการคิดคำตอบ

10. การถามเพื่อให้บอกความต้องการ ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์มีการเลือกใช้กลวิธีการถามเพื่อให้บอกความต้องการ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างคู่กรณีสองฝ่าย

ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ และผู้เสียหาย และทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถกำหนดทิศทางของการยุติความขัดแย้งได้หากบุคคลทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม

11. การถามมุมมองความคิด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามมุมมองความคิด เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยการแสดงความคิดหรือทัศนคติเกี่ยวกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ถาม

12. การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์เพิ่มเติม

13. การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ จากการศึกษาพบว่าผู้สัมภาษณ์เลือกใช้กลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติ เพื่อให้ได้คำตอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้ โดยเฉพาะในเรื่องกฎหมายจากเหตุการณ์สมมติ

เมื่อพิจารณากลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโทรทัศน์สดดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถเปรียบเทียบการปรากฏกลวิธีการถามในการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการปรากฏของกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่ม

กลวิธีการถาม	บุคคลสามกลุ่ม		
	ผู้ก่อเหตุ	ผู้เสียหาย	บุคคลที่สาม
1. การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ	✓	✓	✓
2. การถามย้ำ	✓	✓	✓
3. การถามด้วยคำถามเปิด	✓	✓	✓
4. การถามด้วยการซ้ำคำถาม	✓	✓	✓
5. การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก	✓	✓	✓
6. การถามชี้้นำคำตอบ	✓	✓	-

กลวิธีคำถาม	บุคคลสามกลุ่ม		
	ผู้ก่อเหตุ	ผู้เสียหาย	บุคคลที่สาม
7. การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ	✓	✓	-
8. การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์	✓	✓	-
9. การเปลี่ยนคำถาม	✓	✓	-
10. การถามเพื่อให้บอกความต้องการ	✓	✓	-
11. การถามมุมมองความคิดเห็น	-	-	✓
12. การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม	-	✓	-
13. การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ	-	-	✓

จากตารางข้างต้นแสดงการปรากฏของกลวิธีถามบุคคลสามกลุ่มในรายการ โทนกระแส ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสามกลุ่ม มีจำนวน 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีคำถามเพื่อให้ตอบรับปฏิเสธ กลวิธีคำถามย้ำ กลวิธีคำถามด้วยคำถามเปิด กลวิธีคำถามด้วยการซ้ำคำถาม และกลวิธีคำถามเพื่อให้บอกความรู้สึก

2. กลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลสองกลุ่ม มีจำนวน 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีคำถามชี้้นำคำตอบ กลวิธีคำถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ กลวิธีคำถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ กลวิธีคำถามเปลี่ยนคำถาม และกลวิธีคำถามเพื่อให้บอกความต้องการ โดยกลวิธีทั้ง 5 กลวิธีนี้จะพบในการสัมภาษณ์บุคคลสองกลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย

3. กลวิธีที่ปรากฏการสัมภาษณ์บุคคลเพียงกลุ่มเดียว มีจำนวน 3 กลวิธี แบ่งออกเป็น กลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์ผู้เสียหายเพียงกลุ่มเดียว มีจำนวน 1 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีคำถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม ส่วนกลวิธีที่พบ

ในการสัมภาษณ์บุคคลที่สามเพียงกลุ่มเดียว มีจำนวน 2 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการถาม มุมมองความคิดเห็น และกลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติ

จากตารางจะเห็นว่ากลวิธีที่ปรากฏร่วมกันทั้งสามกลุ่ม ได้แก่ กลวิธีการถาม เพื่อให้ตอบรับปฏิเสธ กลวิธีการถามย้ำ กลวิธีการถามด้วยคำถามเปิด กลวิธีการถาม ด้วยการซ้ำคำถาม และกลวิธีการถามเพื่อให้บอกความรู้สึก ซึ่งเป็นกลวิธีที่ใช้เป็นหลักในการสัมภาษณ์

ส่วนกลวิธีที่ปรากฏในการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์สองกลุ่มหรือกลุ่มเดียวที่จะมีลักษณะเฉพาะบางประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีที่ปรากฏร่วมกันสองกลุ่ม ได้แก่

กลวิธีถามขึ้นาคำตอบ กลวิธีถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ กลวิธีเปลี่ยนคำถาม และกลวิธีถามเพื่อให้บอกความต้องการ เป็นกลวิธีที่พบเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ผู้สัมภาษณ์จะถามคำถามเป็นหลัก ด้วยเหตุผลว่าทั้งสองกลุ่มเป็นเจ้าของประเด็นหรือเหตุการณ์ที่นำมาสัมภาษณ์

กลวิธีที่ปรากฏกลุ่มเดียว ได้แก่

1. **กลวิธีการถามมุมมองความคิดเห็น และกลวิธีการถามด้วยเหตุการณ์สมมติ** เป็นกลวิธีที่พบเฉพาะกลุ่มบุคคลที่สาม เนื่องจากกลวิธีการถามทั้ง 2 กลวิธีนี้จะเป็นการถามเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์กล่าวถึงมุมมองของตนเอง และตอบคำถามจากเหตุการณ์สมมติ ซึ่งเป็นคำถามที่มักใช้ถามผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เนื่องจากต้องการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือประเด็นในมุมมองทางวิชาการ เช่น กฎหมาย การแพทย์ เป็นต้น จึงจะปรากฏเฉพาะการสัมภาษณ์กับบุคคลที่เข้ามาให้ความรู้แต่ไม่ได้เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่สัมภาษณ์ในสถานะการเป็นเจ้าของประเด็นหรือเหตุการณ์

2. **กลวิธีวิธีการถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติมพบเฉพาะในกลุ่มผู้เสียหาย** เนื่องจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เสียหายจะเป็นกลุ่มที่ผู้สัมภาษณ์จะให้เล่ารายละเอียดของเรื่องราวเป็นหลัก เหตุเกิดจากกลุ่มผู้เสียหายเป็นกลุ่มที่ได้รับ

ความเดือดร้อน ผู้สัมภาษณ์จึงเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้เล่าเรื่องราวมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ การถามรายละเอียดเพิ่มเติมจึงมักจะเกิดขึ้นในการถามกลุ่มผู้เสียหาย เหตุผลที่กลวิธีนี้ไม่ปรากฏในกลุ่มอื่น เนื่องจากกลวิธีดังกล่าวมักจะปรากฏในช่วงของการเล่าเรื่อง โดยผู้เสียหายจะเป็นกลุ่มหลักที่ผู้สัมภาษณ์ให้พื้นที่ในการเล่าเรื่องมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากเป็นฝ่ายที่ได้รับความเสียหายหรือเป็นฝ่ายที่ต้องการความช่วยเหลือ

จากการศึกษาการกลวิธีการถามในรายการโหนกระแส ผู้วิจัยพบความถี่ของการปรากฏกลวิธีทั้งหมด 13 กลวิธี จากจำนวนถ้อยคำ 269 ถ้อยคำ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบถ้อยคำของกลวิธีการถามในรายการโหนกระแส

กลวิธีการถาม	จำนวนถ้อยคำ			รวม จำนวน
	ผู้ก่อเหตุ	ผู้เสียหาย	บุคคลที่สาม	
1. การถามเพื่อให้ตอบรับหรือปฏิเสธ	15	27	6	45
2. การถามย้ำ	21	4	4	41
3. การถามด้วยคำถามเปิด	14	19	8	41
4. การถามด้วยการซ้ำคำถาม	6	8	3	17
5. การถามเพื่อให้บอกความรู้สึก	4	7	2	13
6. การถามขึ้นนำคำตอบ	22	11	-	33
7. การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ	18	11	-	29
8. การถามด้วยการทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์	7	11	-	18
9. การเปลี่ยนคำถาม	2	7	-	9

กลวิธีการถาม	จำนวนถ้อยคำ			รวม จำนวน
	ผู้ก่อเหตุ	ผู้เสียหาย	บุคคลที่สาม	
10. การถามเพื่อให้บอกความต้องการ	3	6	-	9
11. การถามมุมมองความคิดเห็น	-	-	6	6
12. การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม	-	4	-	4
13. การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ	-	-	4	4
รวมทั้งสิ้น	112	124	33	269

จากตารางเปรียบเทียบความถี่จำนวนของกลวิธีการถามบุคคลสามกลุ่มในปริศนาการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส สรุปได้ว่า **กลวิธีที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับปฏิเสธ** โดยปรากฏทั้งหมด 45 ถ้อยคำ เนื่องจากการถามเพื่อให้ตอบรับปฏิเสธเป็นกลวิธีที่ทำให้การตอบของผู้ให้สัมภาษณ์สั้น กระชับ และชัดเจน และช่วยให้การดำเนินรายการเป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์จะมีให้เลือกตอบเฉพาะสองทางเท่านั้น คือ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ทั้งนี้ เนื่องจากรายการโหนกระแสเป็นรายการโทรทัศน์ที่มีการกำหนดระยะเวลาในการถ่ายทอดออกอากาศที่จำกัด ดังนั้น การถามเพื่อให้ตอบรับปฏิเสธจึงช่วยลดระยะเวลาในการอธิบายประเด็นหรือเหตุการณ์เพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์ กลวิธีการถามเพื่อให้ตอบรับปฏิเสธปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม โดยจะปรากฏในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เสียหายมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้ก่อเหตุ และปรากฏในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สามน้อยที่สุด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลวิธีดังกล่าวพบในการสัมภาษณ์ผู้เสียหายมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มผู้เสียหายเป็นกลุ่มที่ได้รับพื้นที่และเวลาในการเล่าเรื่องมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

กลวิธีที่ปรากฏรองลงมา คือ **กลวิธีถามย้ำ** มีทั้งหมด 41 ถ้อยคำ โดยปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุ ผู้เสียหาย และบุคคลที่สาม กลวิธีถามย้ำปรากฏในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ก่อเหตุมากที่สุด รองลงมาคือผู้เสียหาย และปรากฏในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สามน้อยที่สุด จากการศึกษาพบว่ากลวิธีถามย้ำเป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ก่อเหตุมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าการถามย้ำแบบยั่วอารมณ์ปรากฏเฉพาะในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ก่อเหตุ ส่วนกลุ่มผู้เสียหายและกลุ่มบุคคลที่สามจะไม่ปรากฏการถามย้ำแบบยั่วอารมณ์ เนื่องจากผู้ก่อเหตุเป็นผู้กระทำการใด ๆ ที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อนหรือความเสียหาย ผู้สัมภาษณ์จึงใช้กลวิธีการถามย้ำเพื่อคาดคั้นคำตอบและต้องการให้ผู้ก่อเหตุยืนยันคำตอบว่าเป็นจริงหรือไม่

ส่วนกลวิธีที่พบความถี่ในการปรากฏที่แตกต่างกันมากที่สุด ได้แก่ **กลวิธีการเปลี่ยนคำถาม**ซึ่งปรากฏในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย 7 ถ้อยคำ ในขณะที่ปรากฏในการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ 2 ถ้อยคำ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์มักจะเปลี่ยนคำถามในการถามผู้เสียหายมากกว่าในการถามผู้ก่อเหตุ เนื่องจากในบางครั้งผู้สัมภาษณ์ไม่ได้รับการตอบรับคำถามจากผู้เสียหาย เพราะผู้เสียหายมีการหยุดชะงักเพื่อคิดคำตอบ ซึ่งอาจเกิดจากคำถามบางคำถามมีความละเอียดอ่อน ผู้สัมภาษณ์จึงมีการเปลี่ยนคำถามเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวถ้อยคำที่อาจกระทบความรู้สึกของผู้เสียหาย

กลวิธีที่พบความถี่ในการปรากฏที่แตกต่างกันรองลงมาคือ **กลวิธีการถามซ้ำนำคำตอบ** ซึ่งปรากฏในการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ผู้วิจัยพบว่าการวิธีถามซ้ำนำคำตอบปรากฏในการถามผู้ก่อเหตุมากกว่าถามผู้เสียหาย กล่าวคือ ปรากฏในการถามผู้ก่อเหตุ 22 ถ้อยคำ ในขณะที่ปรากฏในการถามผู้เสียหาย 11 ถ้อยคำ เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถามไปตามแนวทางที่ผู้สัมภาษณ์วางไว้ เพื่อให้ผู้ก่อเหตุยอมรับการกระทำที่ได้กระทำไว้กับผู้เสียหาย

กลวิธีที่พบความถี่ในการปรากฏที่แตกต่างกันรองลงมาจากกลวิธีการถามซ้ำนำคำตอบคือ **กลวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ** กลวิธีนี้ปรากฏในการสัมภาษณ์ผู้เสียหายและผู้ก่อเหตุ ผู้วิจัยพบว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีดังกล่าวในการถามผู้ก่อเหตุ 18 ถ้อยคำ

ในขณะที่ใช้ในการถามผู้เสียหาย 11 ถ้อยคำ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์ใช้การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ ในการถามผู้ก่อเหตุมากที่สุด เนื่องจากต้องการให้ผู้ก่อเหตุตอบคำถามกระชับ ชัดเจน และไม่ยืดเยื้อ

นอกจากนั้นยังมีกลวิธีที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ **กลวิธีถามมุมมองความคิด** ปรากฏเฉพาะในการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่สาม จำนวน 6 ถ้อยคำ **การถามด้วยเหตุการณ์สมมติ** ปรากฏเฉพาะในการสัมภาษณ์บุคคลที่สาม จำนวน 4 ถ้อยคำ และ**การถามเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้รายละเอียดเพิ่มเติม** ปรากฏเฉพาะกลุ่มผู้เสียหาย จำนวน 4 ถ้อยคำ

สรุปได้ว่า กลวิธีถามที่ปรากฏในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการโหนกระแส มีทั้งหมด 13 กลวิธี ซึ่งกลวิธีทั้งหมดนี้ช่วยให้การสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของรายการ คือ นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบละเอียดและชัดเจน เพื่อให้ผู้ชมได้รับทราบความเป็นจริงมากที่สุด รวมถึงมีการหาข้อยุติในเรื่องความขัดแย้งของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเหตุการณ์ของกลุ่มคนสองกลุ่ม คือ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย โดยมีการสัมภาษณ์บุคคลที่สามเพื่อให้ข้อมูลหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการสัมภาษณ์ และเมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบจะพบว่ากลวิธีการถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มมีทั้งส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน บางกลวิธีการถามเอื้อให้ผู้สัมภาษณ์สามารถคาดคะเนข้อเท็จจริงจากผู้ก่อเหตุได้ เช่น การถามย้ำ บางกลวิธีการถามเอื้อให้ผู้สัมภาษณ์เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้แสดงความรู้สึก เช่น การถามเพื่อบอกความรู้สึก และบางกลวิธีเอื้อให้ผู้สัมภาษณ์เปิดโอกาสให้บุคคลที่สามได้อธิบายความรู้ เช่น การถามเพื่อให้อธิบายความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องที่สัมภาษณ์ เป็นต้น

สรุปผลและอภิปรายผล

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาพบว่า การปรากฏของกลวิธีเปลี่ยนคำถาม กลวิธีการถามขึ้นนำคำตอบ และกลวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ จะมีความถี่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 กลวิธีเปลี่ยนคำถาม พบในการสัมภาษณ์บุคคลสองกลุ่ม ได้แก่ ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย โดยพบว่าการสัมภาษณ์ผู้เสียหายจะมีการเปลี่ยนคำถามมากกว่า การสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุ ความแตกต่างของความถี่แสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์มักจะใช้วิธีการเปลี่ยนคำถามในการถามผู้เสียหายมากกว่า เนื่องจากในบางครั้งการถามคำถามผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ที่สูญเสียคำถามบางคำถามอาจมีความละเอียดอ่อน ทำให้ผู้เสียหายเกิดการหยุดชะงัก ผู้สัมภาษณ์จึงไม่ได้รับคำตอบ และนำไปสู่การเปลี่ยนคำถามในที่สุด

1.2 กลวิธีการถามขึ้นนำคำตอบ เป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย โดยจะพบความถี่ในการปรากฏกับกลุ่มผู้ก่อเหตุมากกว่ากลุ่มผู้เสียหาย แสดงให้เห็นว่าผู้สัมภาษณ์มักจะใช้กลวิธีการถามโดยขึ้นนำคำตอบกับผู้ก่อเหตุมากที่สุด เนื่องจากต้องการให้ผู้ก่อเหตุตอบถ้อยคำของคำถามตามแนวทางที่ผู้สัมภาษณ์ได้วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้ก่อเหตุเป็นกลุ่มที่มีความอัดอั้นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากต้องการที่จะพูดอธิบายและแก้ไขสถานการณ์มากที่สุด ซึ่งอาจจะทำให้การสนทนาออกนอกประเด็น ผู้สัมภาษณ์จึงได้วางแนวทางในการสัมภาษณ์ไว้ ทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถดำเนินรายการได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.3 การถามโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ เป็นกลวิธีที่พบในการสัมภาษณ์บุคคลสองกลุ่ม คือ ผู้เสียหายและผู้ก่อเหตุ โดยกลวิธีนี้จะพบในการสัมภาษณ์ผู้ก่อเหตุมากที่สุดเมื่อเทียบกับผู้เสียหาย เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ต้องการให้การถามคำถามไม่ยืดเยื้อ จึงใช้ถ้อยคำเพียงสั้น ๆ ในการถามคำถาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายการโทรทัศน์กระแสมีระยะเวลาในการถ่ายทอดสดที่จำกัด ดังนั้น การใช้ถ้อยคำสั้น ๆ จะช่วยประหยัดเวลาในการถามคำถาม

จะเห็นว่ากลวิธีการถามในรายการโหนกระแสเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ การถามคำถามที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มบุคคลเป็นผลมาจากองค์ประกอบการสื่อสารที่แตกต่างกันของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม โดยเฉพาะในเรื่องของผู้ร่วมเหตุการณ์

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 รายการโหนกระแสมักจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของรายการว่าเป็น “การตีแผ่ประเด็นทางสังคม” และเป็น “กระบอกเสียง” ให้กับผู้เสียหาย ดังตัวอย่างคำพูดของกรชัย กำเนิดพลอย ซึ่งกล่าวไว้ ณ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

พอมาทำทำงานตรงนี้เราก็ต้องทำตามหน้าที่ คือเป็นกระบอกเสียงให้ประชาชน เขาได้รับความเสียหายมา เราก็จำเป็นต้องถ่ายทอดออกไป...แต่วันนี้ผมยังยืนอยู่ในฝั่งของผู้เสียหาย เพราะผมเป็นกระบอกเสียง ก็ต้องเข้าใจผมด้วย แต่ถ้าไม่เข้าใจ ก็ไม่เป็นไร

(รายการข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์ วันที่ 9 ตุลาคม 2567)

จากการศึกษากลวิธีการถามที่ปรากฏในการสัมภาษณ์บุคคลสามกลุ่มในรายการโหนกระแส จะเห็นว่าในการสัมภาษณ์มีกลวิธีบางอย่างที่ผู้สัมภาษณ์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้เสียหายได้แสดงออกถึงความรู้สึก เช่น กลวิธีการถามเปิด กลวิธีการถามความรู้สึกที่พบในกลุ่มผู้เสียหายมากกว่ากลุ่มผู้ก่อเหตุ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้เล่าเรื่องราวและได้แสดงออกความรู้สึกได้มากกว่ากลุ่มผู้ก่อเหตุ ส่วนกลวิธีการสัมภาษณ์ที่ยั่วยุอารมณ์จะปรากฏเฉพาะกลุ่มผู้ก่อเหตุ เช่น การย้าแบบยั่วยุอารมณ์ ส่งผลให้การแสดงอารมณ์ของผู้ก่อเหตุมีการเก็บซ่อนน้อยลง และทำให้ผู้ก่อเหตุเผยสิ่งที่ปิดบังได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากเกิดการยั่วยุอารมณ์

2.2 เรื่องที่นำมาสัมภาษณ์ในรายการโหนกระแสที่มีการนำบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องสองฝ่ายมานั่งพูดคุยกัน แล้วมีการนำบุคคลที่สามมาให้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นนั้น ๆ มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท การหลอกลวง และปัญหาเพื่อนบ้าน หรือที่ผู้สัมภาษณ์กล่าวว่า “เรื่องชาวบ้านคืองานของเรา” ในบทสัมภาษณ์ครั้งที่ 13 ทำให้เห็นความสนใจของผู้ชมรายการที่มีต่อเรื่องราวเกี่ยวกับ “ชาวบ้าน”

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีการถามในรายการโหนกระแสเป็นกลวิธีที่น่าสนใจ การถามคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์ทำให้เห็นถึงลักษณะการสัมภาษณ์ของรายการที่มีการนำบุคคลหลากหลายกลุ่มมาร่วมสัมภาษณ์ในเหตุการณ์การสัมภาษณ์เดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะการสัมภาษณ์ที่พบได้ในการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาความจริง เมื่อเกิดข้อขัดแย้งกับบุคคลหลากหลายกลุ่ม การเข้าใจถึงกลวิธีการใช้ภาษาของการสัมภาษณ์บุคคลในแต่ละกลุ่มจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจบริบทของการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ได้อย่างดี

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวิน. (2549). *กลวิธีการถามในปริจฉาการสัมภาษณ์รายการ “ถึงลูกถึงคน”* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

กรรชัย กำเนิดพลอย. (2566). *โหนดกระแส*. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก <https://youtube.com/@honekrasaeofficial>

กรรชัย กำเนิดพลอย และอริสรา กำธรเจริญ. (2567). *เที่ยงวันทันเหตุการณ์*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.youtube.com/live/-Fa-HuFnMCK?si=cWf0mFPkBS4GSiPP>

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). *เอกสารคำสอนรายวิชา 2201783 การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นริศรา หาสนาม. (2558). *ถ้อยคำแสดงการเป็นผู้ฟังของผู้ร่วมสนทนาที่มีสถานภาพเท่ากันในบทสนทนาภาษาไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ประไพพรรณ พิงฉิม. (2542). *กลวิธีการถามในปริจฉาการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์สองประเภท* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ประภาสศิริ ปักอินทรี และกนกกาญจน์ วรสีหะ. (2565). ศึกษากลวิธีการถมในปริจเฉท
การสัมภาษณ์ ของกรรชัย กำเนิดพลอย ในรายการทอล์กโชว์ “โหนกระแส”.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 4(2), 68-83.
- แพรวดา ศรีษะโคตร. (2563). กลวิธีการถมในปริจเฉทการสัมภาษณ์รายการวิทยุคลับ
ฟรายเดย์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย). มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- เมตตา วิวัฒนากุล. (2545). หลักการสัมภาษณ์ในวงการบริหาร การสื่อสารมวลชน และ
การวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเพ็ญศิริ มีพุง และรุจิรา เสงเเนตร. (2562). กลวิธีการสัมภาษณ์ของนายวุฒิช
มิลินทจินดา ในรายการ “วุฒดี เกิดมาคุย”. วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 13(1), 282-294.
- โสภิตา โอชาพันธ์. (2564). การกล่าวชวนในบทสนทนาภาษาไทย: กรณีศึกษารายการ “โหน
กระแส”. วารสารภาษาและวรรณคดีไทย, 39(1), 92-137.

ภาษาต่างประเทศ

- Halliday, M. A. K., & Hasan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.
- Paltridge, B. (2006). *Discourse analysis: An introduction*. London: Continuum
Books.
- Schiffrin, D. (1987). *Discourse markers*. New York: Cambridge University Press.